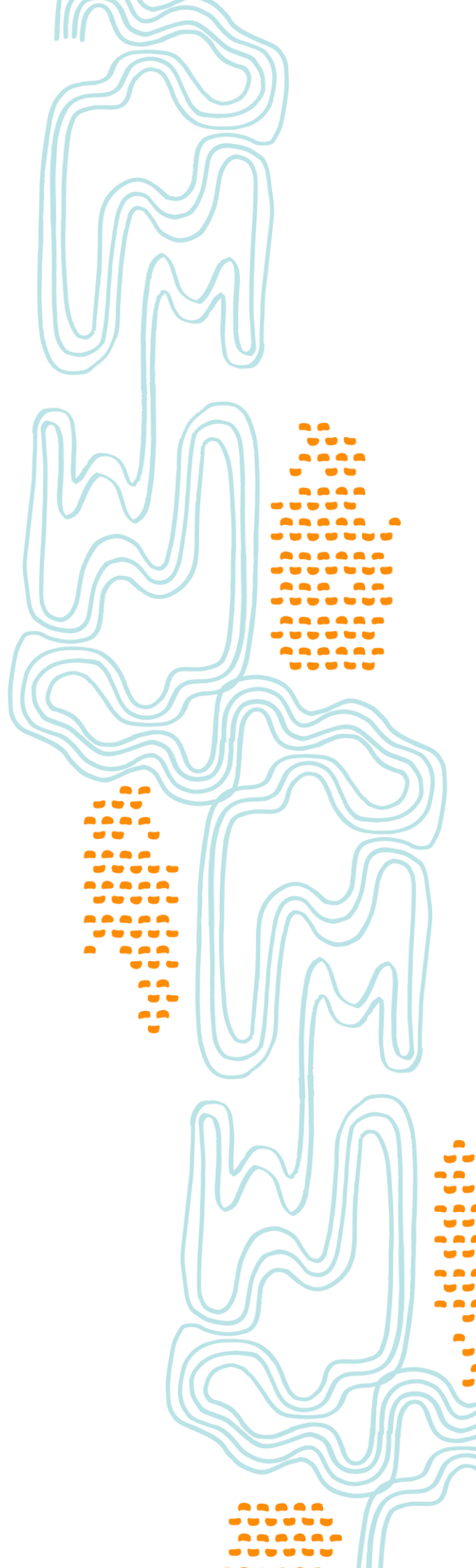

Taito Etelä-Suomi ry

Käsityön laajan oppimäärän opetussuunnitelma

www.taitoetelasuomi.fi

KÄSITYÖN TAITEEN PERUSOPETUKSEN LAAJAN OPPIMÄÄRÄN OPETUSSUUNNITELMA

TAITO KÄSITYÖ- JA MUOTOILUKOULU ETELÄ-SUOMI

Johdanto

Käsityön taiteen perusopetus Taito Etelä-Suomi ry:ssä perustuu yhdistyksen pitkään kokemukseen käsityöalan toimijana sekä rikkaaseen käsityön kulttuuriperintöön. Yhdistys on vuosikymmenien ajan kehittänyt käsityön taiteen perusopetusta vastaamaan kulloinkin ajassa oleviin tarpeisiin. Yhdistyksen käsityö- ja muotoilukoulussa oppilas oppii ilmaisemaan itseään näillä käsityön eri osa-alueilla: Pukeutuminen, Esine- ja tekstiiliympäristöt, Palveluympäristöt sekä Rakennetut ja luonnonympäristöt. Oppilas oppii arvostamaan kädentaitoja ja ymmärtämään käsityön kulttuurisia merkityksiä.

Taito Etelä-Suomi ry järjestää laajan oppimäärän mukaista taiteen perusopetusta Vantaalla, Tuusulassa, Hyvinkäällä, Lohjalla ja Porvoossa. Taito käsityö- ja muotoilukoulussa opiskelun voi aloittaa 7-vuotiaana ja jatkaa opintojaan aikuisikään asti. Opiskelu luo hyvät edellytykset jatko-opinnoille sekä elinikäiselle käsityön harrastamiselle ja visuaalisen kulttuurin kehittämiseksi.

Opetuksessa painotetaan koko käsityön suunnittelu- ja valmistusprosessia sekä oman toiminnan aktiivista havainnointia ja jatkuvaa kehittämistä. Opetuksen aikana oppilaan materiaalien, tekniikoiden ja työvälineiden tuntemus sekä hallinta kehittyvät ja häntä ohjataan kestäväen kehityksen mukaisiin ratkaisuihin sekä yrittäjämäisen asenteen omaksumiseen. Oppilas oppii yhdistämään visuaalisia, käyttötarkoitukseen soveltuvia sekä taloudellisia ja teknologisia ominaisuuksia valmistettavaan tuotteeseen. Oppilas oppii samalla ymmärtämään käsityön merkityksen ihmisen hyvinvointiin.

Yhdistyksen visiona on olla Etelä-Suomen kiinnostavin, tunnetuin ja suosituin käsityön taiteen perusopetuksen järjestäjä. Kehitystyötä tehdään laajasti eri-ikäisten oppilaiden opetuksen kehittämiseksi.

Tämä uusi opetussuunnitelma innostaa meitä itseämme etsimään ja kokeilemaan uusia toimintatapoja opetuksessamme ja uskomme välittävämme tämän innostuksen myös oppilaillemme. Tervetuloa mukaan toimintaan!

KOULUTUKSEN JÄRJESTÄJÄN PERUSTIEDOT

Toiminimi	Taito Etelä-Suomi ry
Osoite	Eteläesplanadi 4, 00130 Helsinki
Puhelin	050 550 0501
E-mail	info@taitoetelasuomi.fi
www	www.taitoetelasuomi.fi
Perustaminen	1956
Y-tunnus	0215321-1
Yhdistysrekisteri	70.483
Nimihistoria	
Uusimaa	Uudenmaan kotiteollisuusyhdistys (1917-1990), Uudenmaan käsi- ja taideteollisuus ry (1991-2006), Taito Uusimaa ry (2006-2018), Taito Etelä-Suomi ry (2019-)
Helsinki	Suur-Helsingin kotiteollisuusyhdistys ry (1956-1984), Helsingin kotiteollisuusyhdistys ry (1984-1992), Helsingin käsi- ja taideteollisuus ry (1992-2015), Taito Etelä-Suomi ry (2015-)
Etelä-Karjala	Viipurin läänin kotiteollisuusyhdistys ry (1908-1945), Länsi-Karjalan kotiteollisuusyhdistys ry (1946-1968), Etelä-Karjalan kotiteollisuusyhdistys (1968-1991), Etelä-Karjalan käsi- ja taideteollisuus ry (1991-2008), Taito Etelä-Karjala ry (2008-2015), Taito Etelä-Suomi ry (2016-)
Toimiala	Käsi- ja taideteollisuus
Toiminta-alue	Helsinki, Uudenmaan ja Itä-Uudenmaan maakunnat, Etelä-Karjala
Toiminnan tarkoitus	Suomalaisen käsityön edistäminen elinkeinona, kulttuurina ja taitona sekä elinikäiseen oppimiseen kannustaminen. Kohderyhmän ovat erityisesti lapset ja nuoret, mutta myös aikuiset käsityön harrastajat.
Toimielimet	Yhdistyksen kokous ja johtokunta
Nimen kirjoittaminen	Yhdistyksen virallisen nimen kirjoittaa hallituksen puheenjohtaja, varapuheenjohtaja, toiminnanjohtaja tai hallituksen määräämä henkilö, kaksi yhdessä.
Toimipaikat	Helsinki, Hakunila, Havukoski, Hiekkaharju, Hyrylä, Hyvinkää, Jokela, Kellokoski, Klaukkala, Korso, Lohja, Mäntsälä, Nurmijärvi, Porvoo, Lappeenranta, Luumäki ja Parikkala
Logotyyppi	

KOULUN PERUSTIEDOT

Koulun nimi	Taito käsityö- ja muotoilukoulu Etelä-Suomi
Osoite	Eteläesplanadi 4, 00130 Helsinki
Puhelin	050 4354426
E-mail	koulu@taitoetelasuomi.fi
www	www.taitoetelasuomi.fi
Toiminnan aloittaminen	Uusimaa 1993
Nimihistoria	Uudenmaan Taito-käsityökoulu Helmi (1993-2016), Taito käsityö- ja muotoilukoulu Helmi (2016-2018), Taito käsityö- ja muotoilukoulu Etelä-Suomi (2019-)
Toiminnan aloittaminen	Helsinki 1996
Nimihistoria	Käsityökoulu Helsky (1996-2005), Taito-käsityökoulu Helsky (2005-2017), Taito käsityö- ja muotoilukoulu Etelä-Suomi (2017-)
Toiminnan aloittaminen	Lappeenranta 1991
Nimihistoria	Käsityökoulu (1991-2005), Taito-käsityökoulu (2005-2017), Taito käsityö- ja muotoilukoulu Etelä-Suomi (2017-)
Toiminnan tarkoitus	Käsityön taiteen perusopetus laajan oppimäärän mukaan
Toimielimet	Yhdistyksen kokous ja johtokunta
Nimen kirjoittaminen	Yhdistyksen virallisen nimen kirjoittaa hallituksen puheenjohtaja, varapuheenjohtaja, toiminnanjohtaja tai hallituksen määräämä henkilö, kaksi yhdessä.
Toiminta-alue	Helsinki, Uudenmaan ja Itä-Uudenmaan maakunnat, Etelä-Karjala
Logotyyppi	 The logo for Taito käsityö- ja muotoilukoulu Etelä-Suomi. It features the word 'taito' in a stylized, lowercase font, followed by 'KÄSITYÖ- JA MUOTOILUKOULU' and 'ETELÄ-SUOMI' in a smaller, uppercase font.
Koordinointi	Käsityö- ja muotoilukoulun toimintaa koordinoi koulun rehtori yhteistyössä yhdistyksen toiminnanjohtajan kanssa.
Koulun toimipisteet	Taito käsityö- ja muotoilukoulu Hyvinkää Lasten- ja nuorten kulttuurikeskus Villa Arttu Kankurinkatu 4-6, 05800 Hyvinkää puh. 050 435 4426, koulu@taitoetelasuomi.fi Taito käsityö- ja muotoilukoulu Hakunila Taitokeskus Hakunila Oritie 1, 01200 Vantaa puh. 050 3408262, hakunila@taitoetelasuomi.fi Taito käsityö- ja muotoilukoulu Vantaa Taitokeskus Hiekkaharju Leinikkitie 22 B, 01350 Vantaa

puh. 050 345 1296, hiekkaharju@taitoetelasuomi.fi

Taito käsityö- ja muotoilukoulu Hyrylä
Taitokeskus Hyrylä
Hyryläntie 12, 04300 Tuusula
puh. 050 468 5649, hyryla@taitoetelasuomi.fi

Taito käsityö- ja muotoilukoulu Jokela
Keskustie 20, 05400 Jokela
puh. 050 435 4426, koulu@taitoetelasuomi.fi

Taito käsityö- ja muotoilukoulu Kellokoski
Ruukin koulu, Koulutie 7, 04500 Kellokoski
puh. 050 435 4426, koulu@taitoetelasuomi.fi

Taito käsityö- ja muotoilukoulu Porvoo
Porvoon Taidetehtas
Aleksanterinkatu 5, 06100 Porvoo
puh. 050 435 4426, koulu@taitoetelasuomi.fi

Taito käsityö- ja muotoilukoulu Lohjan
Taitokeskus Lohja, Karjalankatu 2 D, 08150 Lohja
Ojaniitun koulu, Ojaniitunkatu 3, 08150 Lohja
puh. 050 468 5806, lohja@taitoetelasuomi.fi

SISÄLTÖ:

1. Opetussuunnitelma 6

1.1 Opetussuunnitelmajärjestelmä ja opetussuunnitelman perusteet

2. Taiteen perusopetuksen yleiset tavoitteet 6

2.1 Taiteen perusopetuksen tehtävä

2.2 Käsiyön laajan oppimäärän opetuksen yleiset tavoitteet

3. Oppilaitoksen toiminta-ajatus 7

3.1 Oppilaitoksen arvot

3.2 Oppimiskäsitys

4. Opetuksen toteuttaminen 9

4.1 Oppilaitoksen oppimisympäristöt

4.2 Toimintatavat

4.3 Oppilaitoksen toimintakulttuuri

5. Opintojen laajuus ja rakenne 11

5.1 Opintojen laajuus

5.2 Opintojen rakenne

5.3 Oppimäärän yksilöllistäminen

6. Oppimisen arviointi 12

6.1 Arvioinnin tehtävä

6.2 Oppimisen arviointi käsiyön opetuksessa

6.3 Osaamisen tunnustaminen ja opintojen hyväksilukeminen

6.4 Todistukset

7. Varhaisiän käsiyökasvatus 13

7.1 Opintojen sisältö

7.2 Tavoitteet

8. Käsiyön taiteen perusopinnot 14

8.1 Opintokokonaisuudet

8.2 Tavoitteet

9. Käsiyön taiteen syventävät opinnot 17

9.1 Opintokokonaisuudet

9.2 Tavoitteet

10. Aikuisten käsiyön taiteen perusopetus 20

10.1 Perusopinnot

10.2 Syventävät opinnot

11. Oppilaaksi ottamisen periaatteet 21

11.1 Opiskelijaksi hakeminen ja opinto-oikeus

11.2 Oppilaspaikan peruminen

12. Yhteistyö huoltajien kanssa 22

13. Toiminnan jatkuva kehittäminen 22

Liitteet: 22

1. Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteet -linkki **23**

2. Käsiyö- ja muotoilukoulun johtosääntö **24**

3. Asetus opetustoimen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista (986/1998) **27**

4. Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma **28**

I. OPETUSSUUNNITELMA

I.1 Opetussuunnitelmajärjestelmä ja opetussuunnitelman perusteet

Taiteen perusopetuksen ohjausjärjestelmän osia ovat:

- laki (633/1998) ja asetus (813/1998) taiteen perusopetuksesta
- opetushallituksen määräys taiteen perusopetuksen opetussuunnitelman perusteista
- koulutuksen järjestäjän hyväksymä opetussuunnitelma

Taiteen perusopetuksesta annetun lain (633/1998) 5 §:n mukaan Opetushallitus päättää taiteenaloittain taiteen perusopetuksen tavoitteista ja keskeisistä sisällöistä (opetussuunnitelman perusteet). Opetushallitus päättää myös oppilaan arvioinnista ja todistukseen merkittävistä tiedoista (laki taiteen perusopetuksesta, 8 §).

Taiteen perusopetus on kokonaisuus, jossa eri toimintojen tavoitteet ja sisällöt liittyvät yhteen ja muodostavat opetuksen ja toimintakulttuurin perustan. Tämän vuoksi taiteen perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet sisältävät tavoitteita, keskeisiä sisältöjä ja oppilaan arviointia koskevien määräysten lisäksi niiden ymmärtämistä avaavaa tekstiä.

Koulutuksen järjestäjä laatii ja hyväksyy kullekin taiteenaloille opetussuunnitelman Opetushallituksen päättämien taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteiden mukaan tarkentaen ja täsmentäen niitä. Opetussuunnitelma laaditaan yhteistyössä oppilaitoksen opettajien ja mahdollisuuksien mukaan myös oppilaiden, huoltajien ja muiden tahojen kanssa.

Koulutuksen järjestäjä suunnittelee opetuksen tarjonnan ja päättää opetuksen määrästä opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti. Opetuksen määrä mitoitetaan niin, että opetuksen tavoitteet voidaan saavuttaa.

2. TAITEEN PERUSOPETUKSEN YLEISET TAVOITTEET

2.1 Taiteen perusopetuksen tehtävä

Taiteen perusopetus on ensisijaisesti lapsille ja nuorille tarkoitettua, tavoitteellista ja tasolta toiselle etenevää eri taiteenalojen opetusta. Taiteen perusopetuksen tehtävänä on tarjota oppilaille mahdollisuuksia opiskella taidetta pitkäjänteisesti, päämäärätietoisesti ja omien kiinnostuksen kohteiden suuntaisesti. Opetuksella edistetään taidesuhteen kehittymistä ja elinikäistä taiteen harrastamista. Opetus kehittää taiteenaloille ominaista osaamista ja antaa valmiuksia hakeutua asianomaisen taiteenalan ammatilliseen ja korkea-asteen koulutukseen.

Taiteen perusopetuksen tehtävänä on rakentaa kestävää tulevaisuutta taiteen keinoin. Opetus perustuu moniarvoiselle ja uudistuvalla kulttuuriperinnölle. Taiteenalan opetuksessa vahvistetaan oppilaan omaehtoisen ilmaisun, tulkinnan ja arvottamisen taitoja. Opinnot tukevat oppilaiden luovan ajattelun ja osallisuuden kehittymistä. Taiteen perusopetus vahvistaa oppilaiden identiteettien rakentumista ja kulttuurisen lukutaidon kehittymistä.

Taiteen perusopetus luo edellytyksiä taiteen ja taidekasvatuksen kehittämiseksi Suomessa. Taiteen perusopetuksen tehtävää toteutetaan yhteistyössä muiden taidekasvatusta antavien oppilaitosten ja tahojen kanssa paikallisesti, valtakunnallisesti ja kansainvälisesti.

2.2 Käsitön laajan oppimäärän opetuksen yleiset tavoitteet

Käsityön laajan oppimäärän tehtävänä on vahvistaa oppilaan käsityön, muotoilun ja teknologian osaamista. Päämääränä on innostaa oppilasta oivalluksiin, mielikuvitukseen ja tekemisen iloon, jotka luovat perustan tavoitteelliselle, monimateriaalista osaamista ja ilmaisua kehittäväälle luovalle käsityölle. Opinnot harjaannuttavat ja opintojen edetessä syventävät oppilaan käsityötaitoja ideoinnissa, tavoitteellisessa suunnittelussa, muotoilussa ja toteutuksessa, joiden avulla syntyy ratkaisuja, tuotteita, teoksia ja palveluja elinympäristön haasteisiin. Oppilasta ohjataan tutkivaan, elämykselliseen ja monipuoliseen materiaalien ja tekniikoiden käyttöön sekä soveltamaan itsenäisesti oppimaansa eri ympäristöissä.

Opetuksessa rakennetaan yhteyksiä kulttuuri-, taide- ja elinkeinoelämän kanssa. Opintoissa tarjotaan mahdollisuuksia käsitellä suomalaista kulttuuriperintöä, kulttuurin moninaisuutta ja globaaleja kysymyksiä. Oppilaan omaa suhdetta käsityöhön ja kulttuurista osallisuutta syvennetään kannustamalla häntä havainnoimaan, pohtimaan ja tulkitsemaan esineitä, ympäristöä ja yhteiskunnallisia ilmiöitä sekä tarjoamalla hänelle välineitä itsensä ilmaisemiseen ja kannanottamiseen käsityöllisin keinoin. Oppilasta ohjataan tunnistamaan oman toiminnan ja käsityöllisyyden merkityksiä sekä ymmärtämään mikä merkitys elinympäristön laadulla ja käsityöllisellä toiminnalla on ihmisen hyvinvoinnille. Opinnot kannustavat oppilasta pohtimaan vastuullista kuluttamista ja tuottamista ekologisesta, esteettisestä ja eettisestä näkökulmasta.

Opetuksessa tuodaan näkyväksi käsityön, taiteiden ja tieteiden välisyys sekä ohjataan oppilaita niiden soveltamiseen käsityössä. Oppilaita rohkaistaan havainnoimaan ja tulkitsemaan ilmiöitä sekä tutkimaan, visioimaan, käsitteellistämään, innovoimaan ja rakentamaan uutta. Opetuksen tavoitteena on vahvistaa oppilaan käsitystä itsestä aktiivisena, osaavana ja luovana toimijana. Opinnot luovat pohjaa käsityön elinikäiselle harrastamiselle sekä opintojen jatkamiseen myös muissa koulutusmuodoissa ja ammateissa.

3. OPPILAITOKSEN TOIMINTA-AJATUS

Taito käsityö- ja muotoilukoulu Etelä-Suomi on monipuolinen ja laaja-alainen oppilaitos, joka antaa käsityön taiteen opetusta lapsille, nuorille ja aikuisille. Käsityö- ja muotoilukoulu Etelä-Suomen toiminta-ajatus on tuottaa laadukasta, omaleimaista ja yksilöiden kehittämistä edistävää opetusta. Taito käsityö- ja muotoilukoulu Etelä-Suomi hyödyntää opetuksessa eri toimipakkojen kulttuurien välistä erilaisuutta ja osaamista sekä uudistaa perinteistä käsityö- ja muotoilukulttuuria vastaamaan tulevaisuuden haasteisiin kestävän käsityön ja muotoilun periaatteita noudattaen.

Taito käsityö- ja muotoilukoulu Etelä-Suomi toimii tiiviissä vuorovaikutuksessa ja yhteistyössä muiden taideoppilaitosten, kulttuuritoimijoiden sekä alan yrittäjien kanssa. Yhteistyöllä luodaan aktiivisesti keinoja, joilla tuodaan esille käsityötaiteen perinteistä osaamista, kunkin toimipaikan omaleimaisuutta sekä ympäröivää yhteiskuntaa.

Taito käsityö- ja muotoilukoulu Etelä-Suomen toiminta-ajatus perustuu valtakunnallisen Taitoliiton toiminta-ajatuksen käsityökulttuurin edistämiseen taitona ja elinkeinona sekä toiminnan päämäärään hyvänä olona, käsityöelämyksinä ja kädentaitojen osaamisena elämän eri vaiheissa.

3.1 Oppilaitoksen arvot

Taito käsityö- ja muotoilukoulu Etelä-Suomen arvot ovat **käsityön muotoilukasvatus, taitokulttuuri, yksilöllisyys, kestävä kehitys ja yhteistyö**. Arvot perustuvat valtakunnallisen Taitoliiton edistämiin arvoihin, jotka ovat: luovuus, taito, yrittäjäys ja kestävä kehitys.

Käsityön muotoilukasvatus on keskeinen osa käsityö- ja muotoilukoulun arkea ja sen avulla tuetaan taitokulttuurin kehittämistä sekä vahvistetaan luovaa ongelmanratkaisukykyä.

Taito on käsityöopetuksen pitkäjänteistä kehittämistä, millä varmistetaan taidon jatkuvuus ja vahvistetaan eri paikkakuntien omaleimaisuutta.

Yksilöllisyys tarkoittaa ainutkertaisen ihmisen arvostamista, ajatusten kuuntelemista, kannustamista, oman luovuuden lähteiden ja visuaalisen ilmaisutaidon löytämistä sekä henkilökohtaisen oppimistyylin ymmärtämistä.

Kestävän kehityksen opetuksessa huomioidaan eettiset ja moraaliset näkökulmat sekä tunnustetaan valintojen vaikutus yksilöön, yhteisöön ja ympäristöön. Kestävä kehitys näkyy käsityö- ja muotoilukoulussa tehtävinä, tuotteina, tekoina ja tarinoina.

Yhteistyötä käsityö- ja muotoilukoulussa tehdään oppilaiden, huoltajien, henkilöstön ja muiden yhteistyötahojen kanssa. Yhteistyön avulla vahvistetaan olemassa olevia käytänteitä, opitaan toisilta ja päästään parempiin lopputuloksiin.

3.2. Oppimiskäsitys

Taito käsityö- ja muotoilukoulu Etelä-Suomen opetuksen lähtökohtana ovat käsityölle ominaiset tiedon tuottamisen ja esittämisen tavat. Käsityöhön ja muotoiluun sisältyvät esteettisyyden, eettisyyden ja ekologisuuden kysymykset ohjaavat pohtimaan ja arvioimaan, mikä elämässä on merkityksellistä ja arvokasta. Käsityön taiteen perusopetuksessa luodaan pohjaa sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestäväälle tulevaisuudelle.

Käsityön taiteen perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet perustuvat oppimiskäsitykseen, jonka mukaan oppilas on aktiivinen toimija. Hän oppii asettamaan tavoitteita ja toimimaan tavoitteiden suuntaisesti sekä itsenäisesti että yhdessä muiden kanssa. Myönteiset tunnekokemukset, oppimisen ilo ja uutta luova toiminta edistävät oppimista ja innostavat kehittämään omaa osaamista. Kokemukset ja vuorovaikutus ympäristön kanssa samoin kuin eri aistien käyttö ja kehollisuus ovat oppimisen kannalta olennaisia.

Käsityön taiteen perusopetuksessa oppiminen on yksilöllistä ja yhteisöllistä tietojen ja taitojen rakentamista, joka vahvistaa oppilaan kulttuurista osallisuutta ja edistää hänen hyvinvointiaan. Oppiminen on käsityössä kokonaisvaltainen ja vuorovaikutteinen prosessi, joka kehittää oppilaan tietoja ja taitoja monipuolisesti. Se on erottamaton osa yksilön ihmisenä kasvua ja yhteisön hyvän elämän rakentamista.

Taito käsityö- ja muotoilukoulussa oppilaita ohjataan ymmärtämään kokemuksiaan, tiedostamaan omat tapansa oppia ja käyttämään tätä tietoa oman oppimisensa kehittämiseen. Harjoittelu ja harjoittelemaan oppiminen ovat merkityksellisiä taitojen kehittymisen kannalta. Oppimisprosessin aikana saatava rohkaiseva ja kannustava ohjaus ja palaute vahvistavat oppilaan luottamusta omiin mahdollisuuksiinsa. Monipuolisen, myönteisen ja realistisen palautteen antaminen ja saaminen ovat keskeinen osa oppimista edistävää vuorovaikutusta.

4. OPETUKSEN TOTEUTTAMINEN

4.1 Oppilaitoksen oppimisympäristöt

Taito käsityö- ja muotoilukoulu Etelä-Suomen oppimisympäristöllä tuetaan oppilaiden kasvua ja innostetaan heitä oppimaan ja kehittämään osaamistaan. Oppimisympäristössä on turvallinen, avoin ja myönteinen ilmapiiri. Jokaiselle oppilaalle tarjotaan mahdollisuus onnistumiseen ja osaamisen kokemuksiin.

Tavoitteena on luoda edellytykset aktiiviseen ja pitkäjänteiseen oppimiseen sekä itsenäisesti että yhdessä muiden kanssa.

Taito käsityö- ja muotoilukoulussa oppimisympäristöjen suunnittelussa otetaan huomioon oppilaiden tarpeet, taidot ja kiinnostuksen kohteet sekä oppilaitoksen ulkopuolella tapahtuva osaamisen karttumisen. Asianmukaiset tilat, työvälineet ja materiaalit sekä tieto- ja viestintäteknologian tarkoituksenmukainen käyttäminen antavat mahdollisuuden käsityön taiteen opiskeluun opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti.

Taito käsityö- ja muotoilukoulu Etelä-Suomen periaate on “menemme sinne, missä lapset ovat” eli pyrimme antamaan opetusta mahdollisimman lähellä lasten elinympäristöä välttäen pitkiä välimatkoja ja kuljetuksia. Käsityön taiteen perusopetusta laajan opetussuunnitelman mukaan annetaan tällä hetkellä 9 toimipisteessä Taito Etelä-Suomen toiminta-alueella. Tarvittaessa hankitaan lisää opetustiloja huomioiden eri yhteistyötahot. Tarpeen mukaan vuokrataan erityistiloja, mikäli käytettävät tekniikat tai materiaalit sitä vaativat. Opetusjärjestelyistä sovitaan kuntakohtaisesti.

Oppimisympäristöjä monipuolistetaan tekemällä erilaisia yhteistyöhankkeita ulkopuolisten toimijoiden ja organisaatioiden kanssa. Tavoitteena on tuoda sosiaalinen ja yhteiskunnallinen näkökulma osaksi opintoja.

4.2 Toimintatavat

Taito käsityö- ja muotoilukoulu Etelä-Suomen opettajat huomioivat oppilaan yksilöllisen oppimistyylin ja kehitysvaiheet, vahvuudet, potentiaalin ja kiinnostuksen kohteet. Käsityötaitojen ja tietojen oppiminen sekä tutkiva ja ratkaisukeskeinen asenne oppimiseen ja ilmaisuun edellyttävät vuorovaikutusta oppijan, opettajan ja ryhmän välillä. Mielikuvitus, ihmettely ja ideoiden kehittäminen toimivat työskentelyn lähtökohtina. Työskentelyssä korostuu käsillä tekemisen ja oivaltamisen ilo. Työtapojen ja materiaalien valintaa ohjaavat kestävä kehitys ja kiertotalouden periaatteet.

Syventäville opinnoille on ominaista havainnoille, pohdiskelulle, käsitteellistämislle, vuorovaikutukselle, tulkinnalle, arvottamiselle ja aktiiviselle toimijuudelle perustuva lähestymistapa. Oppilaita rohkaistaan asettamaan omia oppimistavoitteita ja tekemään opintoihin liittyviä valintoja niiden pohjalta. Käsityön taiteen opintojen edetessä oppilasta ohjataan ottamaan yhä enemmän vastuuta omasta oppimisestaan.

Työtavat valitaan tavoitteellisesti kasvattamaan opiskelijan pitkäjänteisyyttä, vuorovaikutustaitoja, keskittymiskykyä, herkkyyttä, eläytymiskykyä, oma-aloitteisuutta, vastuuta ja itseluottamusta sekä sosiaalisia taitoja. Taito käsityö- ja muotoilukoulussa ohjataan oppilasta arvostamaan ryhmän muita jäseniä sekä omia että muiden oppimisprosesseja ja -tuloksia. Kysytään, kannustetaan, kiitetään ja kunnioitetaan.

Työtavat ja sisällöt valitaan niin, että ne kehittävät ja monipuolistavat oppilaan omaa ilmaisua ja oivaltamista opintojen edetessä aina syventäviin opintoihin asti. Oppilasta kannustetaan tarkastelemaan, tulkitsemaan ja arvottamaan kulttuurisesti moninaista todellisuutta taiteen keinoin. Oppilaita ohjataan myös tarkastelemaan käsityötä historiallisena, yhteiskunnallisena ja ajankohtaisena ilmiönä sekä rakentamaan toiminnassaan yhteyksiä taiteiden ja tieteiden välillä.

Vuosittaisen opetusohjelman tavoitteet ja sisällöt laaditaan ennen seuraavaa lukuvuotta erikseen alle kouluikäisten varhaisiän opinnoille, lasten ja nuorten perus- ja syventäville opinnoille sekä aikuisten opinnoille. Sisällössä huolehditaan siitä, että opetus on luonteeltaan etenevää. Koulun rehtori hyväksyy opetusohjelman ja sen sisällöstä vastaa toimipisteiden opetushenkilöstö. Opettajan tulee huolehtia lukuvuoden tavoitteiden täyttymisestä.

4.3. Oppilaitoksen toimintakulttuuri

Taito Etelä-Suomi ry on yksi Taitojärjestön 17 taitoyhdistyksestä, joiden yli 100 toimipaikkaa ovat Suomen laajin käsityön palveluverkosto. Taitoyhdistykset tarjoavat matalan kynnyksen kohtaamisia, joissa käsitöistä kiinnostuneet ihmiset ja yhteisöt voivat kohdata käsityön äärellä. Taitojärjestön koulutus- ja neuvontatoiminnan tavoitteena on mahdollistaa elinikäiset oppimispolut käsityössä. Alueelliset yhdistykset toimivat yhä kiinteämmässä yhteistyössä kuntien varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen kanssa. Taiteen perusopetuksen käsityökoulut ovat taitoyhdistysten yksi tärkeimmistä toiminnoista. Yhteinen toimintakulttuuri edistää käsityön taiteen perusopetuksen tehtävän, arvoperustan ja oppimiskäsityksen mukaisen opetuksen toteuttamista.

Taiteen perusopetuksessa on tavoitteena luoda oppimista ja kestävää hyvinvointia edistävää toimintakulttuuria, mikä edellyttää aitoa kohtaamista sekä välittävää ja kunnioittavaa vuorovaikutusta. Lähtökohtana on aito kohtaaminen sekä välittävä ja kunnioittava vuorovaikutus sekä kokemus osallisuudesta, joka syntyy yhdessä toimimisesta ja kaikkien ottamisesta mukaan toimintaan. Taito käsityö- ja muotoilukoulussa on tärkeää luoda kannustava ilmapiiri, jossa on mahdollista oppia myös erehdyksen kautta. Oppiminen on prosessi, joka ei välttämättä etene suoraviivaisesti kohti lopputulosta. Oppimisen aikana syntyy uusia oivalluksia ja alkuperäinen suunnitelma voi muuttua. Lopputuloksena voi syntyä valmis tuote tai palvelu, mutta myös prosessi itsessään voi olla tavoitteena.

Arjen valinnoissa ja toiminnassa otetaan huomioon kestävä elämäntapa, kulttuurinen monimuotoisuus ja kielitietoisuus. Pedagogiikkaa ja käsityön taiteen osaamista kehitetään jatkuvasti koulutuksen, projektien ja kehittämishankkeiden kautta. Opetuksen arkikäytäntöjen organisointi, suunnittelu, toteuttaminen ja arviointi ovat koko käsityö- ja muotoilukoulun yhteinen tehtävä. Yhteinen toimintakulttuuri ohjaa myös oikeudellisesti suojeltujen etujen kuten sananvapauden, yksityisyyden suojan ja tekijänoikeuksien tuntemiseen. Avointa ja rakentavaa vuorovaikutusta tarvitaan sekä oppilaitosyhteisön sisäisessä että huoltajien ja muiden tahojen, kuten taitokeskusten ja tapahtumajärjestäjien kanssa tehtävässä yhteistyössä.

5. OPINTOJEN LAAJUUS JA RAKENNE

Laajan oppimäärän opinnot eri taiteenaloilla muodostuvat taiteenalan perusopinnoista ja syventävistä opinnoista sekä mahdollisesta varhaisiän kasvatuksesta. Perusopintojen ja syventävien

opintojen valtakunnalliset tavoitteet ja keskeiset sisällöt sekä varhaisiän kasvatuksen yleiset tavoitteet määritellään opetussuunnitelman perusteissa taiteenaloittain.

5.1 Opintojen laajuus

Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän laskennallinen laajuus on 1300 tuntia, josta perusopintojen laskennallinen laajuus on 800 tuntia ja syventävien opintojen 500 tuntia. Laskennallisessa laajuudessa opetustunti on 45 minuuttia. Perusopintoja edeltävän varhaisiän käsityökasvatuksen laajuudesta päättää koulutuksen järjestäjä.

Käsityön taiteen perusopinnot on tarkoitettu pääsääntöisesti 7-16 -vuotiaalle. Perusopintojen kesto on keskimäärin 7 vuotta, 800 laskennallista tuntia. Laskennallinen tuntimäärä koostuu kontaktiopetuksesta sekä omaehtoisesta oppimisesta. Oppilaan tulee suorittaa sisältöjä jokaisesta opintokokonaisuudesta vähintään 1 jakso. Opinnit muodostuvat yksilöllisesti oppilaan suorittamien opintojaksojen mukaan. Opintokokonaisuudet rakentuvat sisältöalueista sekä vuositasolla suunniteltavista opintojaksoista. Oppilaalle annetaan taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän perusopintojen jälkeen todistus opinnoista.

Käsityön taiteen syventävät opinnot käsityökoulussa voidaan aloittaa, kun perusopinnot on suoritettu. Syventävien opintojen kesto on keskimäärin 3-4 vuotta. Syventävissä opinnoissa laajuus on 500 tuntia. Tuntimäärä koostuu kontaktiopetuksesta sekä omaehtoisesta oppimisesta. Opinnit muodostuvat yksilöllisesti oppilaan suorittamien opintojaksojen mukaan. Opintokokonaisuudet rakentuvat sisältöalueista sekä vuositasolla suunniteltavista opintojaksoista.

Kun oppilas on suorittanut laajan oppimäärään sisältyvät perusopinnot ja syventävät opinnot sekä valmistanut päättötyön, hänelle annetaan opinnoista päättötodistus.

5.2 Opintojen rakenne

Koulutus järjestetään opetussuunnitelman perusteissa määriteltyjen opintokokonaisuuksien tavoitteiden ja sisältöjen pohjalta tasolta toiselle eteneväksi. Oppilaan hyväksi voidaan lukea myös muilla taiteenaloilla suoritettuja opintoja. Oppilaan tulee näyttää toteen aikaisemmin suoritettut opinnot käsityö- ja muotoilukoululle yhteisesti sovitulla tavalla. Opintokokonaisuuksien tarjonta ja järjestys määritellään paikallisesti ja paikalliset tarpeet huomioon ottaen.

Koulutus voi sisältää myös valinnaisia opintokokonaisuuksia, joita voidaan järjestää myös yhteistyössä muiden taiteen perusopetusta antavien tahojen kanssa (esimerkiksi lasten ja nuorten kuvataidekoulu). Koulutuksen järjestäjä voi määritellä näitä opintoja sisällytettäväksi opintoihin.

5.3 Oppimäärän yksilöllistäminen

Taito käsityö- ja muotoilukoulussa yksilöllistämistä käytetään, kun oppilaalla on muita hyväksiluettavia opintoja. Tällöin hänen aiemmat suoritukset tunnustetaan ja tunnustetaan ja hyväksiluetaan nykyisissä opinnoissa. Tunnistaminen tapahtuu todistuksella tai muulla dokumentilla, jolla voidaan osoittaa hyväksiluettavat tiedot ja taidot.

Yksilöllistäminen tarkoittaa tavoitteiden, sisältöjen, opiskeluajan, opetuksen toteuttamistavan, tarvittavien tukitoimien tai arviointimenettelyn yksilöllistämistä. Yksilöllistäminen tehdään niin, että oppilas voi kehittää taitojaan omista lähtökohdistaan. Oppimäärän yksilöllistämisen mahdollisuudesta annetaan tietoa huoltajille.

6. OPPIMISEN ARVIOINTI

6.1 Arvioinnin tehtävä

Arvioinnin tehtävänä on ohjata oppilaan oppimista, tukea hänen edistymistään opinnoissa ja kehittää hänen edellytyksiään itsearviointiin. Palautteella ohjataan oppilasta omien tavoitteiden suuntaiseen opiskeluun sekä oman oppimisprosessin ymmärtämiseen. Oppilaan työskentelyä arvioidaan monipuolisesti. Arviointi on oppimiseen kannustavaa, oikeudenmukaista ja eettisesti kestävää.

6.2 Oppimisen arviointi käsityön taiteen opetuksessa

Oppimisen arvioinnin tehtävänä on tukea oppilaan kehittymistä opinnoissaan, ilmaisussaan, taidoissaan sekä ohjata häntä omien tavoitteiden asettamisessa. Oman tekemisen analysointi ja reflektointi tukee oppimisen syvenemistä. Arviointia tapahtuu koko prosessin ajan monipuolisin menetelmin. Oppilasta perehdytetään käsityön arvioinnin periaatteisiin ja käytäntöihin. Arvioinnin kohteet perustuvat tavoitteisiin ja oppimiseen, ei koskaan henkilöön.

Käsityön laajan oppimäärän tavoitteet ja arvioinnin kohteet ovat:

- 1) Taidot ja muotoilu
- 2) Yhteiskunta ja kulttuuri
- 3) Taiteiden- ja tieteiden välisyys

Oppilaalle annettavaan oppimisen arviointiin sisältyy palautetta kaikista opetukselle asetetuista tavoitteista.

Arviointimenetelmät valitaan siten, että niiden avulla voidaan parhaalla mahdollisella tavalla arvioida tavoitteiden saavuttamista ja että ne soveltuvat käytettyihin opetusmenetelmiin ja tukevat oppimista. Monipuoliseen arviointiin sisältyy erilaisia palautteen antamisen tapoja kuten arviointikeskusteluja, itse- ja vertaisarviointia. Oppimisen arviointi on vuorovaikutusta oppilaan, ryhmän ja opettajan välillä. Oppilaalle annettava palaute on luonteeltaan kannustavaa, ohjaavaa ja jatkuvaa. Oppilas saa sanallista palautetta opinnoistaan niille asetettujen tavoitteiden näkökulmista.

Arvioinnin tavoitteena on tukea oppilaan omien tavoitteiden asettamista ja edistymisen seuraamista suhteessa niihin. Oppimista ja osaamista arvioidaan monipuolisesti oppilaan oppimisprosessissa, tuotteissa, teoksissa ja palveluissa. Oppilasta rohkaistaan antamaan ja vastaanottamaan palautetta. Arviointitaitoja harjoitellaan opintojen kuluessa. Arvioinnilla oppilasta kannustetaan osaamisensa laajentamiseen, soveltamiseen ja esittelemiseen.

Perusopinnoissa arvioinnilla tuetaan käsityötaitojen harjoittelua ja itseilmaisua, niiden kehittymistä sekä yhdessä oppimista. Jatkuvassa arvioinnissa ja muussa palautteessa hyödynnetään monipuolisesti itse- ja vertaisarviointia.

Käsityön taiteen laajan oppimäärän perusopintojen päättyessä oppilas saa todistuksen suoritetuista perusopinnoista. Siinä annetaan sanallinen arvio oppilaan edistymisestä ja osaamisen kehittymisestä perusopintojen aikana. Sanallisessa arvioinnissa painotetaan oppilaan oppimisen vahvuuksia suhteessa perusopinnoille asetettuihin tavoitteisiin.

Syventävissä opinnoissa arvioinnilla tuetaan oppilaan oppimistavoitteiden asettamista sekä reflektoinnin, itseohjautuvuuden ja oppimaan oppimisen taitojen kehittämistä. Arvioinnilla ohjataan oppilaan osaamisen kehittymistä hänen syventävien opintojensa laajentumisen tai painottumisen mukaisesti.

Käsityön laajan oppimäärän syventäviin opintoihin sisältyy lopputyö, joka muodostuu tuotteesta, teoksesta tai palvelusta sekä siihen liittyvästä osaamisen dokumentaatiosta. Dokumentaatio sisältää sanallista ja/tai kuvallista aineistoa sekä itsearviointia. Oppilas sopii lopputyönsä tavoitteista ja toteuttamistavasta yhdessä opettajan kanssa. Lopputyössä arvioidaan laaja-alaisesti oppilaan kasvua käsityön tekijäksi, ilmaisu- ja käsityötaitojen kehittymistä ja opitun soveltamiskykyä. Lopputyön arvioinnissa otetaan huomioon oppilaan omalle työlleen asettamat tavoitteet ja hänen syventävien opintojensa suuntautuminen.

6.3. Osaamisen tunnustaminen ja opintojen hyväksilukeminen

Oppilaalla on oikeus saada opetussuunnitelman tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä vastaavat aikaisemmin suorittamansa opinnot tai muutoin hankittu osaaminen arvioiduksi ja tunnustetuksi. Osaamisen tunnustaminen tehdään perustuen selvityksiin oppilaan opinnoista tai näyttöihin osaamisesta sekä suhteessa kunkin hyväksiluettavan opintokokonaisuuden tavoitteisiin ja sisältöihin. Myös oppilaan siirtyessä opiskelemaan oppimäärästä toiseen osaamisen tunnustamisessa ja opintojen hyväksilukemisessa menetellään, kuten edellä on kuvattu.

6.4 Todistukset

Perusopintojen todistus sekä päättötodistus ovat virallisia asiakirjoja, jotka noudattavat Opetushallituksen vahvistamaa käsityön taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteita.

Oppilaalle annetaan käsityön taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän perusopintojen todistus sen jälkeen, kun hän on suorittanut laajaan oppimäärään sisältyvät perusopinnot 800 tuntia.

Käsityön taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän päättötodistus annetaan sen jälkeen, kun hän on suorittanut laajaan oppimäärään sisältyvät perusopinnot 800 tuntia ja syventävät opinnot 500 tuntia.

Oppilaalle annetaan pyydettyä osallistumistodistus suorittamistaan käsityön taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opinnoista, jos opinnot keskeytyvät tai oppilas tarvitsee niitä muusta syystä.

7. VARHAISIÄN KÄSITYÖKASVATUS

Varhaisiän käsityökasvatuksen taiteen perusopinnot voi aloittaa 4-5-vuotiaana ja varhaisiän opintojen kesto on 1-2 vuotta aloitusiästä riippuen. Taito käsityö- ja muotoilukoulussa varhaisiän käsityökasvatusta annetaan alle kouluikäisille lapsille, jotka täyttävät kuluvan lukuvuoden aikana vähintään neljä vuotta. Opintoja voidaan jatkaa 6-7-vuotiaaksi asti, jonka jälkeen siirrytään käsityön taiteen perusopintoihin.

Varhaisiän käsityökasvatuksen opinnot ovat luonteeltaan taiteen perusopintoihin valmentavia eikä niistä saada todistusta. Varhaisiän käsityökasvatuksen järjestämisestä päätetään kunta- ja opetuspistekohtaisesti. Koulutuksen järjestäjä päättää mahdollisen varhaisiän käsityökasvatuksen tavoitteista, sisällöistä ja laajuudesta. Varhaisiän käsityökasvatuksessa suoritettuja opetustunteja ei lasketa oppilaan hyväksi hänen muissa taiteen perusopetuksen opinnoissa.

7.1 Varhaisiän käsityökasvatuksen tavoitteet ja sisällöt

Varhaisiän käsityökasvatuksen tavoitteena on tutustua lähiympäristöön havainnoiden, ihmetellen, tulkiten, leikkien ja elämyksellisesti kokien. Käsityön opinnoissa kokeillaan ja harjoitellaan taitoja erilaisten tekniikoiden, materiaalien ja välineiden turvallisen käytön avulla. Toiminta ja tekeminen rakentuvat oppilaiden omakohtaisille elinympäristön kokemuksille sekä kulttuuri- ja taideilmiöille. Opinnoissa harjoitellaan toisten huomioimista, ryhmätyötaitoja ja omaan työhön keskittymistä.

Varhaisiän käsityökasvatuksen opinnoissa oppilas opiskelee käsityön eri osa-alueita jotka ovat:

1. Pukeutuminen
2. Esine- ja tekstiiliympäristöt
3. Palveluympäristöt
4. Rakennetut ja luonnonympäristöt

Opetuksella tuetaan lapsen itsetunnon kehittymistä ja myönteisen minäkuvan muodostumista. Tavoitteena on, että oppilaan kokemukset ja elämykset visuaalisista taiteista ovat myönteisiä. Käsityö ja muotoilu ovat voimakkaasti myös yksilöllisiä ja kulttuurisia kokemuksia. Käsityökasvatus on kulttuuriperimän siirtoa, jossa annetaan lapselle kulttuurisen identiteetin perusta. Oppilaat opettelevat erilaisia kädentaitoja, eri materiaalien työstämistä useilla tekniikoilla, erilaisten työvälineiden käyttöä ja niiden nimikkeistöä sekä ryhmässä toimimista. Työskentelyssä on keskeistä leikinomaisuus ja tekemisen ilo.

8. KÄSITYÖN TAITEEN PERUSOPINNOT

Käsityön perusopinnoissa tuotetaan tuotteita, teoksia ja palveluita yksin ja yhdessä sekä itselle että toisille. Tuotteissa käytettävyyys ja tarkoituksenmukaiset materiaalit luovat perustan käsityölliselle tekemiselle. Teoksissa materiaalit ja tekniikat toimivat ilmaisun välineinä. Palveluissa tekeminen ilmenee osallisuutena, yhteisöllisyytenä ja hyvinvointina. Käsityössä teknologiaa tutkitaan tekemisen ja ilmaisun välineenä. Muotoilua tarkastellaan kokonaisvaltaiseen tuottamiseen kuuluvana toimintana. Käsityötä, teknologiaa ja muotoilua käsitellään kulttuurisina, yhteiskunnallisina, monitieteisinä ja taiteeseen liittyvinä ilmiöinä.

Käsityön taiteen perusopinnoissa oppilas perehtyy monipuolisesti käsityön eri osa-alueisiin sekä materiaalien ja tekniikoiden ilmaisullisiin mahdollisuuksiin. Hän harjoittelee käsityön perustaitoja käsityökaluin ja tutustuu valmistuksessa tarvittaviin koneisiin sekä käyttää käsityöhön soveltuvia materiaaleja monipuolisesti. Oppilas harjoittelee tilan ja suhteiden ymmärtämistä, teknisiä ratkaisuja, värien käyttöä ja sommittelua sekä havainnoi ympäristöä ja tulkitsee ja soveltaa kokemuksiaan käsityön suunnittelussa ja valmistamisessa. Oppilas ottaa vastuuta omasta oppimisestaan ja työskentelemisestään perehtyen taitojen ja tietojen yksilölliseen soveltamiseen ja käyttämiseen uusissa tilanteissa. Hän perehtyy luovaan ongelmakeskeiseen ajatteluun ja kehittää kykyään tehdä esteettisiä ja kestävän kehityksen mukaisia valintoja.

Oppilas harjoittelee itsenäistä työskentelyä, käsityöprosessin sanallistamista ja itsearviointia. Hän tarkastelee ja arvioi tuotteiden elinkaarta teknologian ja työ-, tuote- ja ympäristöturvallisuuden näkökulmasta. Käsityötaiteen perusopinnoissa oppilas tutustuu eri kulttuureihin käsityön ja muotoilun näkökulmista ja käyttää niitä virikkeenä ilmaisussaan. Hän suorittaa ohjatusti kotitehtäviä ja laatii perusopintojen päätteeksi portfolion.

8.1 Opintokokonaisuudet

Käsityöilmäisyys perustuu kulttuuriperintöön, taiteiden välisyyteen ja luonnontuntemukseen. Oppilas oppii arvostamaan kädentaitoja, luovuutta ja kykyä ymmärtää sekä toteuttaa laajoja kokonaisuuksia. Erilaisten tehtävien avulla tutustutaan materiaaleihin ja niiden työstämiseen. Oman havainnoinnin ja kokemusten kautta kehittyy tekijän rakenne-, väri-, muoto- ja tilataju. Työskentely on tavoitteellista ja tasolta toiselle etenevää. Käsityö tuottaa elämyksiä ja onnistuminen vahvistaa itsetuntoa.

Opintokokonaisuudet rakentuvat sisältöalueista sekä vuositasolla suunniteltavista opintojaksoista. Opintojaksojen suunnittelun lähtökohtana ovat oppilaille merkitykselliset ilmiöt, joita lähestytään oppilaiden henkilökohtaisten kokemusten kautta kohti yleisempiä käsityön ilmiöitä. Opintokokonaisuuksia ovat: Pukeutuminen, Esine- ja tekstiiliympäristöt, Palveluympäristöt sekä Rakennetut ja luonnon ympäristöt.

Opintokokonaisuuksien sisältöalueita tarkastellaan seuraavista näkökulmista:

- Pukeutuminen: identiteetin muotoutuminen ja yhteisöön kuulumisen, vaatetusteknologia, muoti-ilmiöt, fysiologia ja eri kulttuurit
- Esine- ja tekstiiliympäristöt: asuminen, toiminnallisuus, teknologia, muotoilu, muoti-ilmiöt ja eri kulttuurit
- Palveluympäristöt: hyvinvointi, kokemuksellisuus, asiakaslähtöisyys ja yrittäjyys
- Rakennetut ja luonnonympäristöt: osallisuus, yhteisöllisyys, hyvinvointi ja ihmisten viihtyvyys

Lisäksi kaikkia keskeisiä sisältöjä pohditaan myös esteettisyyden, eettisyyden ja ekologisuuden näkökulmasta.

8.2 Tavoitteet

Taito käsityö- ja muotoilukoulu Etelä-Suomen käsityön taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän tavoitteet pohjautuvat Opetushallituksen laatimiin opetussuunnitelman perusteisiin.

Käsityön opetuksen tavoitteena on, että oppilas ymmärtää käsityön merkityksen ihmisen hyvinvoinnissa. Opetuksessa oppilasta ohjataan luomaan esteettisesti laadukkaita ympäristö- ja käyttäjäystävällisiä tuotteita sekä kehittämään kestävästä kehityksen mukaisia ratkaisuja. Käsityötä ja muotoilua tarkastellaan esteettisesti, ilmaisullisesti, funktionaalisesti, fysiologisesti ja rakenteellisesti sekä materiaalisesti.

Tavoitteena on myös ohjata oppilasta keskittyneeseen, määrätietoiseen ja pitkäjänteiseen työskentelyyn sekä rakentavaan toimintaan yksilönä ja ryhmän jäsenenä. Opetuksessa huomioidaan oppilaiden yksilölliset erot ja tuetaan oppilaan kehittymistä hänen omista lähtökohdistaan. Käsityön taiteen perusopinnot antavat oppijalle valmiuksia työelämässä toimimiseen kasvattamalla muun muassa oma-aloitteisuutta, yritteliäisyyttä, pitkäjänteisyyttä ja rohkeutta. Käsityön taiteen opintoja voi hyödyntää myös hakeuduttaessa ilmaisu- ja kuvataidepainotteisiin yläkouluihin ja lukioihin sekä ammatillisiin opintoihin.

Tavoitealueet ovat: *Taidot ja muotoilu, Yhteiskunta ja kulttuuri* sekä *Taiteiden ja tieteiden välisyys*. Opintokokonaisuudet sekä jaksot suunnitellaan niin, että yllä mainitut tavoitealueet toteutuvat sisällöltään monipuolisiksi.

Taidot ja muotoilu	Yhteiskunta ja kulttuuri	Taiteiden ja tieteiden välisyys
Opetuksen tavoitteena on	Opetuksen tavoitteena on	Opetuksen tavoitteena on

<p>ohjata ja tukea oppilasta käsityötaitojen harjoittelussa ja ajattelutaitojen kehittämisessä</p> <ul style="list-style-type: none"> • rohkaista oppilasta havainnoimaan, pohtimaan ja ratkaisemaan ohjatusti arjen ja ympäristön haasteita • kannustaa oppilasta nauttimaan käsityöstä ja arvostamaan omaa sekä toisten käsityötä • innostaa oppilasta soveltamaan oppimiaan taitoja ja ilmaisemaan itseään erilaisissa tilanteissa ja ympäristöissä • ohjata oppilasta välineiden turvalliseen käyttämiseen ja tekniikoiden tarkoituksenmukaiseen soveltamiseen • tukea oppilasta tarkastelemaan käsityötä prosessina. 	<ul style="list-style-type: none"> • ohjata oppilasta toimimaan käsityökulttuurin tekijänä, keskustelijana, vastaanottajana ja tulkitsijana • harjaannuttaa oppilasta ymmärtämään muotoilun, käytettävyyden, materiaalivalintojen ja tuotteen elinkaaren väliset yhteydet sekä niiden vaikutukset elinympäristöön • innostaa oppilasta näkemään käsityö elävänä kulttuuriperintönä • ohjata oppilasta pohtimaan käsityön eettisiä arvoja ja sisäistä yrittäjyyttä sekä kehittämään tunne- ja vuorovaikutustaitoja monikulttuurisessa maailmassa • auttaa oppilasta ymmärtämään käsityöyrittäjyyden moninaisuutta • rohkaista oppilasta näkemään käsityö lokaalina ja globaalina toimintana. 	<ul style="list-style-type: none"> • auttaa oppilasta tarkastelemaan käsityön olemusta monitaiteisena ja -tieteisenä ilmiönä, aina läsnä olevana elinympäristön laatuna • rohkaista oppilasta taiteiden ja tieteiden väliseen vuoropuheluun ja tulkintaan • tukea oppilasta sosiaalisen, kulttuurisen ja taloudellisen kestävän kehityksen ja kiertotalouden ymmärtämisessä • innostaa oppilasta havainnoimaan ilmiöitä sekä tutkimaan, käsitteellistämään ja rakentamaan käsityötä teknologioita, luonnontieteitä ja taiteita soveltaen • kannustaa oppilasta innovatiivisuuteen ja uuden tiedon tuottamiseen yksin ja yhteisöllisesti.
--	---	---

9. KÄSITYÖN TAITEEN SYVENTÄVÄT OPINNOT

Käsityön syventävien opintojen tarkoituksena on opintojen laajentaminen tai painottaminen oppilaan valitsemalla tavalla. Opintojen tavoitteena on, että oppilas havainnoi, pohtii, arvottaa, käsitteellistää ja jakaa kokemuksiaan sekä omaksuu kriittisen ja rakentavan pohdinnan osaksi käsityöprosessiaan. Oppilasta ohjataan tekemään päätöksiä, toimimaan itsenäisesti ja aloitteellisesti sekä ilmaisemaan ja tulkitsemaan kokemuksiaan. Opinnoilla vahvistetaan oppilaan taitoja käyttää käsityötä vaikuttamisen ja osallistumisen välineenä. Oppilasta ohjataan suunnittelemaan ja valmistamaan käsitöitä valitsemiinsa ympäristöihin.

Koulutuksen järjestäjä määrittelee syventävien opintojen opintokokonaisuudet, niiden tavoitteet, sisällöt ja laskennalliset laajuudet opetussuunnitelman perusteiden pohjalta. Syventäviin opintoihin voi sisältyä vaihtoehtoisia opintokokonaisuuksia.

9.1 Opintokokonaisuudet

Käsityön syventävien opintojen keskeiset sisällöt ovat samat kuin perusopinnoissa. Käsityön taiteen syventävissä opinnoissa oppilas syventää ilmaisu- ja vuorovaikutustaitojaan keskeisten sisältöalueiden näkökulmasta. Hän syventää kykyään hahmottaa, ymmärtää ja sanallistaa muotokieltä, elinympäristön monimuotoisuutta sekä ympäristön kulttuuriarvoja.

Oppilas suunnittelee ja valmistaa yksilöllisiä tuotteita, joiden tekemisessä yhdistyvät tiedolliset, taidolliset, elämykselliset ja sosiaaliset tekijät. Oppilas osaa tehdä kulutus päätöksiä ja ympäristöä koskevia ratkaisuja muotoilun näkökulmasta; esteettisesti, eettisesti ja ekologisesti. Hän ymmärtää, että yhteiskunnassa käsityö ilmenee tekoina, tuotteina ja teoksina. Hän osaa tarkastella käsityötä ammatillisena toimintana, taitoteknologiana, kulttuurina ja kulttuuriperintönä sekä taiteena ja harrastuksena.

Käsityön syventävissä opinnoissa laaditaan itsenäisesti käsityön taiteen perusopintojen laajan oppimäärän mukainen päättötyö, joka sisältää teoksen, dokumentaation työskentelyprosessista ja siihen liittyvän itsearviointin. Päättötyön voi tehdä joko syventävien opintojen lopuksi tai se voi koostua usean eri opintokokonaisuuden töistä opintojen kuluessa.

9.2 Tavoitteet

Käsityön syventävissä opinnoissa tavoitealueet ovat: Taidot ja muotoilu, Yhteiskunta ja kulttuuri sekä Taiteiden ja tieteiden välisyys. Opintokokonaisuudet sekä jaksot suunnitellaan niin, että edellä mainitut tavoitealueet toteutuvat sisällöiltään monipuolisiksi.

Taidot ja Muotoilu	Yhteiskunta ja kulttuuri	Taiteiden ja tieteiden välisyys
Opetuksen tavoitteena on	Opetuksen tavoitteena on	Opetuksen tavoitteena on

<p>ohjata oppilasta itsenäiseen käsityöprosessiin</p> <ul style="list-style-type: none"> • ohjata ja tukea oppilasta itsenäiseen kädentaitojen harjoitteluun ja ajattelutaitojen kehittämiseen • kannustaa oppilasta löytämään itsenäisesti ratkaisuja arjen ja ympäristön haasteisiin • rohkaista oppilasta soveltamaan oppimaansa ja ilmaisemaan itseään yksilöllisissä prosesseissa ja eri ympäristöissä • innostaa oppilasta tiedostamaan välineiden, materiaalien ja tekniikoiden käyttöön omassa ilmaisussaan • rohkaista oppilasta harjoittelemaan omien tavoitteiden asettamista ja nauttimaan niiden saavuttamisesta. 	<p>rohkaista oppilasta toimimaan aktiivisena käsityökulttuurin tekijänä, vastaanottajana, tulkitsijana ja vaikuttajana sekä oivaltamaan osallistumisen mahdollisuuksia ympäristössä</p> <ul style="list-style-type: none"> • ohjata ja tukea oppilasta soveltamaan muotoilun, käytettävyyden ja materiaalivalintojen ja tuotteen elinkaaren välisiä yhteyksiä sekä niiden vaikutuksia ympäristöön omassa ja ryhmän työskentelyssä • rohkaista oppilasta näkemään oma roolinsa elävän kulttuuriperinnön ylläpitäjänä ja kehittäjänä • ohjata oppilasta pohtimaan käsityön eettisiä arvoja ja sisäistä yrittäjyyttä sekä kehittämään tunne- ja vuorovaikutustaitoja monikulttuurisessa maailmassa • rohkaista oppilasta näkemään oman tekemisen, käsityön yhteys ammatillisuuteen ja yrittäjyyteen • innostaa oppilasta toimimaan lokaaleissa ja globaaleissa käsityöyhteisöissä. 	<ul style="list-style-type: none"> • rohkaista oppilasta taiteiden ja tieteiden väliseen dialogiin käsityössä • vahvistaa oppilaan itsenäistä havainnointia ja halua rakentaa käsityötä teknologiaa, luonnontieteitä ja taiteita soveltaen • ohjata oppilasta soveltamaan omassa työskentelyssään sosiaalisen, kulttuurisen ja taloudellisesti kestävä kehityksen sekä kiertotalouden periaatteita • kannustaa oppilasta uuden tiedon itsenäiseen ja yhteisölliseen tuottamiseen sekä soveltamiseen.
---	--	--

10. AIKUISTEN KÄSITYÖN TAITEEN OPETUS

Taito käsityö- ja muotoilukoulu Etelä-Suomen aikuisten opetuksessa noudatetaan käsityön laajan oppimäärän tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä. Aikuisten käsityön taiteen opetuksen tavoitteena on

oman ilmaisutavan, muotoiluajattelun ja taiteellisen työskentelyn kehittäminen. Opetuksessa otetaan huomioon aikuisen oppijan motivoituneisuus, omatoimisuus ja aiempi osaaminen. Päämääränä on oppimisen ilon saavuttaminen tekemisen, vuorovaikutuksen, ponnistelemisen, uuden oivaltamisen sekä kyseenalaistavan ja kokeilevan työskentelyn avulla. Koulutuksen järjestäjä päättää tavoitteista, sisällöistä ja laajuuksista.

Taito käsityö- ja muotoilukoulu Etelä-Suomen aikuisten käsityön taiteen opinnoissa laajan oppimäärän mukaisten opintojen laskennallinen laajuus on 1 300 tuntia (= 49 opintopistettä). Aikuisten opintojen tavoite ja sisältö ovat samat kuin lasten ja nuorten käsityön taiteen perusopetuksen perus- ja syventävissä opinnoissa.

Sisältöalueet ovat: Pukeutuminen, Esine- ja tekstiiliympäristöt, Palveluympäristöt sekä Rakennetut ja luonnonympäristöt. Tavoitealueet ovat: Taidot ja muotoilu, Yhteiskunta ja kulttuuri sekä Taiteiden ja tieteiden välisyys. Opintokokonaisuudet sekä jaksot suunnitellaan sisältö- ja tavoitealueiden pohjalta. Aikuisten opinnot sisältävät runsaasti itsenäistä työskentelyä etenkin syventävässä vaiheessa.

Aikuisten opetuksessa korostuvat heidän kiinnostuksensa kohteet käsityön eri osa-alueilla sekä heidän aiemmat opintonsa visuaalisten taiteiden alueilla. Opinnoissa painotusalueita ovat esteettinen, visuaalinen ja kulttuurinen osaaminen, perinteen taitaminen, käsityöilmaisun kehittäminen sekä käsityöllisten tekniikoiden ja materiaalien hallinta ja käden taidot.

10.1 Perusopinnot

Työtapojen monipuolisilla valinnoilla tuetaan yksilöllistä tietojen ja taitojen oppimista, ilmaisua ja testaamista sekä yhteistoiminnallista käsityön tekemistä. Opetus järjestetään oppimisympäristöissä, jotka tukevat tarkoituksenmukaisesti erilaisten materiaalien, tekniikoiden ja teknologioiden tutkimista sekä niiden kekseliästä soveltamista ja oppilaiden erityisosaamisalueiden kehittymistä. Työskentelyssä korostuu käsillä tekemisen ja oivaltamisen ilo.

Taito käsityö- ja muotoilukoulussa aikuisten käsityön taiteen perusopinnot ovat 800 laskennallista tuntia (= 30 opintopistettä). Opiskeluaika on keskimäärin 4 vuotta. Aikuisten opetus järjestetään pidemmissä opetuskerroissa kuin lasten ja nuorten. Pääsääntöisesti opetuskerrat ovat 4-6 oppitunnin kokonaisuuksia. Osa opetuksesta voidaan järjestää myös ohjattuna etäopiskeluna tai opintokertoja voidaan yhdistää töiden tai työympäristön niin vaatiessa. Aikuisten opiskelussa myös valinnaisopintojen merkitys kasvaa ja ne huomioidaan mahdollisuuksien mukaan laadittaessa opinto-ohjelmaa.

Taito käsityö- ja muotoilukoulu Etelä-Suomi laatii keväisin opetusohjelman seuraavalle lukuvuodelle huomioiden osaamistasolta toiselle etenevän oppimisen. Koulutuksen järjestäjä päättää opetuksen teemoista sekä vuosittain toteutettavista jaksoista, jotka näkyvät opintojen toteutuksessa. Rehtori ja ryhmien vastuuopettajat huolehtivat siitä, että lukuvuosisuunnitelman tavoitteet täyttyvät ja opetussuunnitelman vaatimukset toteutuvat lukuvuosittain.

Aikuisten käsityön taiteen perusopintojen arviointi laajan oppimäärän opinnoissa

Perusopinnoissa arvioinnilla tuetaan käsityötaitojen harjoittelua ja itseilmaisua, niiden kehittymistä sekä yhdessä oppimista. Jatkuvassa arvioinnissa ja muussa palautteessa hyödynnetään monipuolisesti itse- ja vertaisarviointia. Arviointia tapahtuu koko prosessin ajan monipuolisilla menetelmin. Oppimisen arvioinnin tehtävänä on tukea oppilaan kehittymistä opinnoissaan,

ilmaisussaan, taidoissaan sekä ohjata häntä omien tavoitteiden asettamisessa. Oman tekemisen analysointi ja reflektointi tukee oppimisen syvenemistä.

10.2 Syventävät opinnot

Taito käsityö- ja muotoilukoulussa aikuisten käsityön taiteen syventävät opinnot ovat laajuudeltaan 500 laskennallista tuntia (= 19 opintopistettä). Opiskelu-aika on 2,5 vuotta. Syventäville opinnoille on ominaista havainnoinnille, pohdiskelulle, käsitteellistämiseksi, vuorovaikutukselle, tulkinnalle, arvottamiselle ja aktiiviselle toimijuudelle perustuva lähestymistapa.

Syventävien opintojen arviointi laajan oppimäärän opinnoissa

Syventävissä opinnoissa arvioinnilla tuetaan oppilaan oppimistavoitteiden asettamista sekä reflektoinnin, itseohjautuvuuden ja oppimaan oppimisen taitojen kehittämistä. Arvioinnilla ohjataan oppilaan osaamisen kehittymistä hänen syventävien opintojensa laajentumisen tai painottumisen mukaisesti.

Käsityön laajan oppimäärän syventäviin opintoihin sisältyy lopputyö, joka muodostuu tuotteesta, teoksesta tai palvelusta sekä siihen liittyvästä osaamisen dokumentaatiosta. Dokumentaatio sisältää sanallista ja/tai kuvallista aineistoa sekä itsearviointia. Oppilas sopii lopputyönsä tavoitteista ja toteuttamistavasta yhdessä opettajan kanssa. Lopputyössä arvioidaan laaja-alaisesti oppilaan kasvua käsityön tekijäksi, ilmaisu- ja käsityötaitojen kehittymistä ja opitun soveltamiskykyä. Lopputyön arvioinnissa otetaan huomioon oppilaan omalle työlleen asettamat tavoitteet ja hänen syventävien opintojensa suuntautuminen.

11. OPILAIDEN OPINTO-OIKEUDEN PERIAATTEET

11.1 Opiskelijaksi hakeminen ja opinto-oikeus

Uusien opiskelijoiden haku-aika seuraavan lukuvuoden opintoihin alkaa huhtikuussa. Vapautuville oppilaspaikoille voi hakea myös kesken lukuvuoden. Ilmoittautuminen tapahtuu sähköisellä lomakkeella Eepos oppilastietojärjestelmän kautta. Oppilasvalinta tapahtuu ilmoittautumisjärjestyksessä. Valitsematta jääneet opiskelijat ovat varasijoilla lukuvuoden ajan. Alaikäisen ilmoittautumisen ja oppilaspaikan perumisen voi tehdä ainoastaan huoltaja.

Valinnasta, oppilaspaikkojen ehdoista sekä opiskelusta käsityö- ja muotoilukoulussa ilmoitetaan valituille oppilaille sähköpostilla. Käsityökoululla ei ole vapaaoppilaspaikkoja. Sisaralennuksen suuruus ja ehdot ilmoitetaan oppilasmaksujen yhteydessä.

11.2 Oppilaspaikan peruminen

Ilmoittautuminen tehdään koko lukuvuodeksi 2019-2020.

Jatkava oppilas

Jos jatkava oppilas peruu oppilaspaikkansa 1.8. tai 1.12. mennessä, peruutusmaksua ei peritä. Myöhemmin tehdyistä peruutuksista peritään 55 €:n peruutusmaksu. Lukukauden alettua perimme koko lukukauden oppilasmaksun. Mikäli oppilas keskeyttää opinnot kesken lukuvuoden tulee siitä tehdä ilmoitus koululle kirjallisesti sähköpostiviestillä.

Uusi oppilas

Uusi oppilas voi perua oppilaspaikkansa alkavan lukukauden toisen opetuskerran jälkeen 55 €:n peruutusmaksulla. Ilmoitus oppilaspaikan perumisesta tulee tehdä koululle kirjallisesti sähköpostiviestillä ennen kolmatta opetuskertaa. Myöhemmin keskeytetyt opinnot eivät vapauta lukukausimaksusta.

Rehtorilla on oikeus erottaa oppilas, jonka käytös on uhkaksi muulle ryhmälle tai opettajalle. Myös maksamattomat maksut johtavat oppilaspaikan menetykseen. Ryhmiä voidaan yhdistää, jos oppilasmäärä laskee kesken lukuvuoden lasten varhaisiän opinnoissa, perusopinnoissa, syventävissä opinnoissa sekä aikuisten ryhmissä.

12. YHTEISTYÖ HUOLTAJIEN KANSSA

Taito käsityö- ja muotoilukoulu Etelä-Suomi haluaa kehittää toimintaansa ja kuulee mielellään ideoita oppilailta ja vanhemmilta sekä järjestettyjen tyytyväisyyskyselyiden kautta että sähköpostitse tai suullisesti lukuvuoden aikana. Vanhemmille annetaan tietoa lukuvuoden alussa lukukausien sisällöistä.

Taito käsityö- ja muotoilukoulu Etelä-Suomi tiedottaa nettisivuillaan ajankohtaisista asioista ja mahdollisista muutoksista. Oppilaille ja heidän vanhemmilleen jaetaan sähköisesti koulun aloittamisajankohdan yhteydessä opinto-opas. Oppaaseen on kirjattu ohjeet käytännön asioista ja koulun toiminnasta. Opas löytyy koulun www-sivuilta.

13. TOIMINNAN JATKUVA KEHITTÄMINEN

Taito käsityö- ja muotoilukoulu Etelä-Suomen henkilöstö suunnittelee ja kehittää lukuvuosittain toimintaa ja opetusta. Opintojaksoja ja niiden sisältöjä työstetään yhdessä vakituisen opetushenkilöstön ja tuntiopettajien kanssa. Alueelliset kehittämissryhmät jakavat tietoa kehittämisen toimenpiteistä koko Taito käsityö- ja muotoilukoulu Etelä-Suomen opetushenkilöstölle. Henkilöstölle järjestetään koulutusta ajankohtaiset tarpeet huomioiden.

14. LIITTEET:

1. Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteet -linkki
2. Taito käsityö -ja muotoilukoulu Etelä-Suomen johtosääntö
3. Asetus opetustoimenhenkilöstön kelpoisuusvaatimuksista (986/1998)
4. Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma

LIITE I.

Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteet -linkki

https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/186920_taitteen_perusopetuksen_laajan_oppimaaran_opetussuunnitelman_perusteet_2017-1.pdf

LIITE 2. JOHTOSÄÄNTÖ

TAITO KÄSITYÖ- JA MUOTOILUKOULU ETELÄ-SUOMEN JOHTOSÄÄNTÖ

I. Johtosäännön soveltaminen

Etelä-Suomen Taito käsityö- ja muotoilukouluun sovelletaan tämän johtosäännön määräyksiä, ellei toisin ole muualla laissa säädetty tai muussa asetuksessa määrätty.

2. Oppilaitoksen tehtävä ja tarkoitus

Etelä-Suomen Taito käsityö- ja muotoilukoululla on opetusministeriön myöntämä järjestämislupa antaa käsityön taiteen perusopetusta ja muuta käsityön taiteen edistämiseen liittyvää toimintaa. Toimintaa säätelee laki taiteen perusopetuksesta (633/1998) ja asetus (813/1998). Laki määrittelee taiteen perusopetuksen tarkoituksen.

Käsityön taiteen perusopetuksen tarkoituksen on tukea ja laajentaa taidekasvatusta. Taiteen perusopetus on tavoitteellista, tasolta toiselle etenevää ensisijaisesti lapsille ja nuorille, mutta myös aikuisille, järjestettävää eri taiteenalojen opetusta. Se antaa oppilaille valmiuksia ilmaista itseään ja hakeutua asianomaisen taiteenalan ammatilliseen ja korkea-asteen koulutukseen.

3. Organisaatio

Taito käsityö- ja muotoilukoulu Etelä-Suomi on osa Taito Etelä-Suomi ry:n toimintaa. Yhdistyksen säännöissä määritellään yhdistyksen nimi, kotipaikka, toiminta-alue, tarkoitus, tehtävät, jäsenyys, jäsenmaksut, toimielimet, toimihenkilöt, nimenkirjoitusoikeus, tilien päättäminen, sääntöjen muuttaminen ja toiminnan lopettaminen.

Taito käsityö- ja muotoilukoulu Etelä-Suomi antaa käsityön taiteen perusopetusta Helsingin, Vantaan, Hyvinkään, Tuusulan, Lohjan, Porvoon sekä Etelä-Karjalan alueella. Toiminta voidaan tarpeen mukaan aloittaa missä tahansa toimialueen kunnassa. Opetuskielenä on suomi.

4. Opetussuunnitelma

Etelä-Suomen Taito käsityö- ja muotoilukoulussa järjestettävä käsityön taiteen perusopetus määritellään valtakunnallisissa opetussuunnitelman perusteissa. Käsityö- ja muotoilukoululla tulee olla opetussuunnitelman perusteiden mukainen, johtoryhmän hyväksymä opetussuunnitelma.

5. Johtaminen

Etelä-Suomen Taito käsityö- ja muotoilukoulun ylin päätäntävalta kuuluu Taito Etelä-Suomi ry:n yhdistyksen kokoukselle, johtokunnalle ja toiminnanjohtajalle. Käsityökoulun antama käsityön taiteen perusopetus on yksi yhdistyksen tulosalueista, jota johtaa rehtori ja alueelliset käsityökouluvastaavat. Yhdistyksen johtokunta päättää vakituisten opettajien työehdoista ja -suhteista. Tuntiopettajien palkkauksesta päättävät rehtori sekä alueelliset käsityökouluvastaavat.

Virallinen nimenkirjoitusoikeus on johtokunnan puheenjohtajalla, varapuheenjohtajalla tai toiminnanjohtajalla, näillä kahdella yhdessä.

Käsityö- ja muotoilukoulun vuosittaiset toiminnan painopistealueet määritellään suunnittelu- ja kehityskeskusteluissa yhdessä toiminnanjohtajan ja rehtorin kanssa.

6. Henkilöstö

Etelä-Suomen Taito käsityö- ja muotoilukoulun henkilöstön muodostavat toiminnanjohtaja, rehtori, alueelliset käsityökouluvastaavat sekä opettajat. Taiteen perusopetusta järjestävän tahon henkilöstöstä säädetään laissa (633/1998) taiteen perusopetuksesta sekä opettajien kelpoisuusvaatimuksista säädettävällä asetuksella (986/1998).

Toiminnanjohtajan tehtävät

1. toiminnanjohtaja muodostaa hallinnollisen toimielimen, joka seuraa oppilaitoksen toiminnan ja talouden kehitystä sekä vastaa omien yksiköiden taloudellisesta ja laadullisesta toiminnasta sekä raportoinnista

2. allekirjoittaa työsopimukset ja toimii henkilökunnan esimiehenä

Rehtorin tehtäviin kuuluu

1. Johtaa ja kehittää käsityö- ja muotoilukoulun toimintaa ja vastata opetussuunnitelman toteutumisesta.
2. Toimia opetushenkilöstön esimiehenä.
3. Vastata käsityö- ja muotoilukoulun henkilöstöasioiden hoidosta sekä henkilöstön koulutuksen suunnittelusta ja toteutuksesta.
4. Valvoa annettavaa opetusta ja suorituksia sekä opettajien ja muun henkilökunnan toimintaa.
5. Käydä vuosittain kehitys- ja suunnittelukeskustelut alueellisten käsityökouluvastaavien ja tuntiopettajien kanssa. Rehtori laatii opettajien työtodistukset, jotka toiminnanjohtaja allekirjoittaa.
6. Laatia yhdessä apulaisrehtorin ja alueellisten käsityökouluvastaavien kanssa vuosisuunnitelmat, opetusjärjestelyt, tilastot ja raportointitiedot.
7. Laatia yhdessä toiminnanjohtajan kanssa oppilaitoksen toiminta- ja taloussuunnitelman.
8. Vastata siitä, että käsityö- ja muotoilukoulun omaisuutta hoidetaan ja käytetään tarkoituksenmukaisesti ja taloudellisesti.
9. Vastata oppilashallinnosta ja yhteistyöstä oppilaiden vanhempien kanssa.
10. Osallistua opetustyöhön ja muiden tehtävien hoitoon suunnitelman mukaisesti; rehtorin opetusvelvollisuus määritellään vuosittain käytävissä suunnittelukeskusteluissa yhdessä toiminnanjohtajan kanssa.
11. Tehdä vuosittain toiminnanjohtajalle esitys lukukausimaksuista ja muista johtokunnalle esitettävistä asioista.
12. Tehdä esitykset johtoryhmälle tarpeellisista tiloista sekä toimia aktiivisesti käsityö- ja muotoilukoulun tilojen hankkimiseksi ja parantamiseksi.
13. Antaa todistukset taiteen perusopetuksesta ja muusta koulun toiminnasta.
14. Toimia aktiivisesti kuntien yhteistyöhenkilöiden kanssa käsityö- ja muotoilukoulun toiminnan ja talouden edistämiseksi sekä laatia kunnille vuosittain lähetettävät avustusanomukset.

Rehtori voi siirtää tehtävän apulaisrehtorin suoritettavaksi, jolloin apulaisrehtori toimii esimiesoikeudella tehtävän suorituksessa.

Alueellisen käsityökouluvastaavan tehtäviin kuuluu

1. Laatia yhdessä rehtorin kanssa vuosisuunnitelmat
2. Vastata käsityö- ja muotoilukoulun henkilöstöasioiden hoidosta yhdessä rehtorin kanssa.
3. Osallistua opetustyöhön ja muiden tehtävien hoitoon suunnitelman mukaisesti.
4. Käydä vuosittain suunnittelukeskustelut rehtorin kanssa.
5. Tilastot ja raportointi

Opettajien tehtävät

1. Antaa opetusta käsityö- ja muotoilukoulun opetussuunnitelman mukaan ja huolehtia siihen liittyvistä oppilasarviointi- ja muista tehtävistä sekä osallistua oman opetusalan opetuksen suunnitteluun ja kehittämiseen.
2. Pitää kirjaa opetuksesta annettujen ohjeiden mukaan.
3. Antaa vuosittain opetustyötään koskeva suunnitelma sekä selostus suunnitelman toteutumisesta rehtorille.
4. Hoitaa hallussaan olevaa oppilaitoksen kalustoa, opetusvälineitä ja oppimateriaalia asianmukaisesti sekä tehdä niitä koskevia tarpeelliseksi katsomiaan esityksiä rehtorille.

7. Oppilaat

Valintaperusteissa, oppilaaksi ottamisessa sekä oppilaiden oikeuksissa ja velvollisuuksissa noudatetaan oppilaitoksen opetussuunnitelmaa. Oppilas voi menettää opinto-oikeuden mikäli hänen edellisen lukukauden lukukausimaksu on maksamatta.

8. Toiminnan lopettaminen

Toiminnan lopettamisesta päättää johtokunta.

**LIITE 3. ASETUS OPETUSTOIMENHENKILÖSTÖN
KELPOISUUSVAATIMUKSISTA (986/1998)**

<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1998/19980986>

LIITE 4. TASA-ARVO- JA YHDENVERTAISUUSSUUNNITELMA

Taito Etelä-Suomen käsityö ja muotoilukoulun tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma

I. Johdanto

Koulutuksen järjestäjänä Taito Etelä-Suomen käsityö ja muotoilukoululla on velvollisuus laatia oppilaitoskohtainen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma yhteistyössä henkilöstön kanssa. Suunnitelma sisällytetään osaksi oppilaitoksen opetussuunnitelmaa. Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus ja tarkoittavat ensi sijassa ihmisarvon kunnioittamista ja yhteiskunnallista oikeudenmukaisuutta. Oppiva yhteisö edistää tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta.

Tasa-arvolaki velvoittaa kouluja huolehtimaan siitä, että tytöillä ja pojilla on samat mahdollisuudet koulutukseen sekä että opetus tukevat lain tarkoituksen toteutumista. Tasa-arvoa edistetään koulutuksessa ja opetuksessa lasten ikä ja kehitys huomioon ottaen. Koulun tulee ennaltaehkäistä sukupuoli-identiteettiin tai sukupuolen ilmaisuun perustuvaa syrjintää tavoitteellisesti ja suunnitelmallisesti.

Yhdenvertaisuuslain 6 §:n 2 momentin mukaan koulutuksen järjestäjän on huolehdittava siitä, että oppilaitoksella on suunnitelma tarvittavista toimenpiteistä yhdenvertaisuuden edistämiseksi.

Yhdenvertaisuudella tarkoitetaan sitä, että kaikki ihmiset ovat samanarvoisia riippumatta heidän sukupuolestaan, iästään, etnisestä tai kansallisesta alkuperästään, kansalaisuudestaan, kielestään, uskonnostaan ja vakaumuksestaan, mielipiteestään, vammastaan, terveydentilastaan, seksuaalisesta suuntautumisestaan tai muusta henkilöön liittyvästä syystä.

Yhdenvertaiset mahdollisuudet oppimiseen tarkoittavat ensi sijassa ihmisarvon kunnioittamista ja yhteiskunnallista oikeudenmukaisuutta. Yhdenvertaiset mahdollisuudet eivät tarkoita erojen kieltämistä. Erilaisten taustojen ei kuitenkaan tulisi vaikuttaa yksilöiden mahdollisuuksiin saada koulutusta ja kehittää itseään kykyjensä mukaan

Taito Etelä-Suomen käsityö ja muotoilukoulu edistää kaikessa toiminnassaan tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta tavoitteellisesti ja suunnitelmallisesti. Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman tarkoitus on varmistaa, että erilaisista lähtökohdista tulevat oppijat saavat tasavertaiset mahdollisuudet opiskeluun.

Taito Etelä-Suomen käsityö ja muotoilukoulun tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmaan on kirjattu toiminnot, jotka edistävät tasa-arvoa, yhdenvertaisuutta ja ehkäisee sekä puuttuu syrjintään koulun toiminnassa. Taito Etelä-Suomen käsityö ja muotoilukoulun tavoitteena on parantaa organisaation toiminnan tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta.

Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseksi tarvitaan positiivista asennetta ja halua parantaa oppilaitoksen sisäistä vuorovaikutusta. Tavoite on, että kaikkia oppilaitoksen jäseniä arvostetaan erilaisista taustoista ja lähtökohdista riippumatta. Myönteistä suhtautumista asioihin voidaan edistää myös ilman suuria resursseja.

2. Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus työyhteisössä

Taito Etelä-Suomen käsityö ja muotoilukoulun työntekijöiden keskeisimpiä raameja ovat reilut pelisäännöt, selkeät toimintatavat ja tasapuolinen kohtelu. Suunnitelma ei yksin riitä, vaan tarvitaan rehellistä keskustelua ja kehittämistä – resursseja unohtamatta.

Johtaminen

- Johtamisessa otetaan huomioon työpaikan henkilöstön moninaisuus
- Yhdenvertaisuuden edistäminen sisällytetään strategiaan tavoitteisiin ja Taito Etelä-Suomen käsityö ja muotoilukoulun rakenteisiin

Rekrytointi

- Eri ryhmiä edustavat työnhakijat kiinnostuvat organisaation työtehtävistä
- Kaikilla päteville hakijoille on yhdenvertaiset mahdollisuudet tulla valituksi
- Henkilöstön osaaminen monipuolistuu

Perehdyttäminen

- Erialaisten työntekijöiden perehdyttäminen ja ohjaus ovat tehokasta, monipuolista ja joustavaa. Tuntiopettajille on erillinen perehdytysmateriaali.

Henkilöstökoulutus

- Henkilöstön osaaminen yhdenvertaisuus henkilöstölle suunnatuissa koulutuksissa
- Kielteisiä asenteita puretaan työnohjauksessa tai muulla vastaavalla tavalla

Henkilöstön palkkaus, uralla eteneminen ja tehtäväjärjestelyt

- Palkkaus ja työehdot ovat oikeudenmukaisia
- Henkilöstön uralla etenemisen ja esim. koulutuksiin pääsyn mahdollisuudet ovat tasapuolisia kaikille
- Tehtäväjärjestelyt vastaavat henkilöstön osaamista

Työhyvinvointi ja työolojen kehittäminen

- Työssä jaksaminen ja avoimuus lisääntyvät
- Henkilöstön toimintaedellytyksiä parannetaan tarvittaessa

Työsuojelu

- Syrjintätapaukset osataan tunnistaa
- Syrjintä- ja kiusaamistapauksiin puututaan tehokkaasti
- Työntekijöiden välinen yhteistyö paranee

Työntekijöiden osallisuuden lisääminen

- Työntekijöiden vaikutusmahdollisuudet yhteisten asioiden valmistelussa paranevat
- Työyhteisön avoimuus ja luottamus lisääntyvät
- Työntekijöiden koko osaamispotentialiaali on käytössä

Tiedottaminen ja viestintä

- Organisaation sisäinen viestintä on avointa, toimivaa ja tavoittaa kaikki työntekijät
- Henkilöstö on tietoinen organisaation sitoutumisesta yhdenvertaisuuden edistämiseen

3. Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus oppimisympäristössä

Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus sisältyvät monin tavoin Taito Etelä-Suomen käsityö ja muotoilukoulu yleisiin tavoitteisiin ja opetussuunnitelmien perusteisiin. Taiteen perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet pohjautuvat arvoperustaan, jonka mukaan taiteen perusopetus rakentuu ihmisoikeuksien, tasa-arvon, yhdenvertaisuuden ja kulttuurien moninaisuuden kunnioitukselle. Ihminen vaikuttaa elämäänsä toimimalla vuorovaikutuksessa muiden ihmisten ja ympäristönsä kanssa. Taiteen perusopetus perustuu käsitykseen jokaisen ihmisen ainutlaatuisuudesta ja arvokkuudesta yksilönä ja yhteisöjen jäsenenä. Opetuksessa huomioidaan sukupuolten tasa-arvo ja sukupuolen moninaisuus. Opetus tukee ihmisenä kasvamista ajattelun taitoja ja luovuutta kehittämällä.

Lähtökohtana on se, että pidetään kaikista opiskelijoista huolta, arvostetaan oppijoiden erilaisuutta sekä tuetaan heidän henkilökohtaista kasvuun kohti hyvään elämään. Yhdenvertaisuuden edistäminen tarkoittaa erilaisten lähtökohtien tunnistamista sekä sellaisten opetus- tai työjärjestelyjen luomista, että jokainen opiskelija voi saavuttaa hänelle asetut tavoitteet.

Opetuksen yksilöllistäminen

- etenemistä tuetaan luomalla mahdollisuuksia mm. henkilökohtaisille opintopoluille
- itsenäiselle opiskelulle

Onko kaikilla yhdenvertaiset mahdollisuudet edetä opinnoissa

- kannustetaan yhdenvertaisesti tyttöjä ja poikia opinnoissa
- jokaista oppilasta autetaan tunnistamaan omat mahdollisuutensa ja rakentamaan oppimispolkunsä ilman sukupuoleen sidottuja roolimalleja
- lisätään tietoa ja ymmärrystä sukupuolen moninaisuudesta
- ollaan sukupuolitietoisia, ja edistetään sukupuolten tasa-arvoa
- kiinnitetään huomiota sukupuolittuneiden asenteiden ja käytänteiden tunnistamiseen ja muuttamiseen työtapoja, oppimisympäristöjä ja yhteistyökumppaneita valittaessa

Oppilasvalinnat

- oppilaaksiottokriteerit

Opetuksen järjestäminen

- opetukseen tarkoitetut tilat esteettömiä

4. **Toimenpiteet (mahdollisissa syrjintä tilanteissa)**

Taito Etelä-Suomen käsityö ja muotoilukoulun tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelmaan on kirjattu konkreettisia toimenpiteitä ongelmatilanteiden varalle. Mahdollisissa ongelmatilanteissa selvitetään mihin toimenpiteisiin ryhdytään, mihin toimenpiteillä pyritään, kenen vastuulla ne ovat ja millä aikataululla toteutetaan sekä miten toimenpiteen vaikutuksia arvioidaan.

- Millaisia keinoja syrjinnän tunnistamiseksi ja siihen puuttumiseksi kehitetään
- Kenen vastuulla ongelmatilanteiden toimenpiteiden toteuttaminen on

5.

6. Seuranta ja arviointi

Toimenpiteiden vaikutuksia tulee seurata säännöllisin väliajoin. Seuranta vastuu on Taito Etelä-Suomen käsityö ja muotoilukoulun rehtorilla tai sitä varten erikseen perustettavalle ryhmällä. Seurannan muotoja ovat esimerkiksi laadunvarmistusmenetelmät ja vaikutusten arviointimenetelmät sekä seurantakyselyt.

- Millaisella aikataululla Taito Etelä-Suomen käsityö ja muotoilukoulun tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelman vaikutuksia arvioidaan
- Millaisilla eri toimenpiteiden vaikutuksia arvioidaan - seurantakyselyt, tilastot jne.
- Kenen vastuulla seurannan ja arvioinnin toteuttaminen on - rehtorilla tai sitä varten erikseen perustettavalle ryhmällä

Suunnitelman tekeminen ei tarkoita, että kaikki haasteet voitaisiin ratkaista kerralla. Kehitys tapahtuu askel askeleelta ja oleellista on, että tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistävät haasteet on tiedostettu ja niihin pyritään vaikuttamaan. Suunnitelman tavoitteet voidaan jakaa pitkän ja lyhyen aikavälin tavoitteiksi, jolloin niiden toteutuminen on myös realistista.